

PROJECTE EUROMANIA

1.- Punt de partida. Un mètode doble: conceptes i llengües

L'originalitat del mètode Euromania resideix en la seva dualitat. Es construeix el coneixement de les àrees amb l'ajut de suports redactats, alhora, en totes les llengües romàniques. Al mateix temps, es construeixen les competències d'intercomprensió a través del suport de les àrees.

Euromania s'estructura seguint el Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües. Nivells A1 i A2.

El manual ofereix:

- . Un suport d'aprenentatge de l'àrea en llengua vehicular, en el nostre cas particular en llengua francesa, a partir de documents procedents de les llengües romàniques.
- . Els ponts entre les llengües de la família romànica, construint competències d'intercomprensió mitjançant diversos suports disciplinaris.
- . Un portafolis que permet recapitular les dades lingüístiques, metalingüístiques, així com activitats complementàries de llengua.

El manual està disponible en set llengües romàniques diferents (català, espanyol, francès, occità, italià, portuguès i romanès). La pàgina web www.euro-mania.eu permet l'accés a la informació escrita i a l'àudio del programa Euromania. És important saber que es pot passar, en tot moment, d'una llengua a l'altra.

El mestre pot fer ús dels documents de manera tan oberta i rica com sigui possible, utilitzant Euromania en coherència amb la pròpia construcció pedagògica: suports addicionals per a la construcció del coneixement de l'àrea, eines per a la seva aplicació.

La llengua no s'ha de dissociar mai del coneixement o del saber, de les competències conceptuals o del saber fer que es va construint. Al contrari, l'ús de les llengües serà el punt de partida per parlar de les llengües, i també per explorar sobre fets històrics, d'expressió, de la cultura europea.

2.- Context:

L'escola Montserrat es troba al municipi de Sant Just Desvern, al Baix Llobregat.

Som una escola d'una línia amb 290 alumnes.

El projecte es porta a terme al Cicle Superior de Primària, als cursos de 5è i 6è.

Es treballa des de l'àrea de Francès, i per tant la llengua vehicular del projecte és el Francès.

3.- Desenvolupament:

Iniciem el Projecte Euromania com a escola pilot de Catalunya, i com a projecte d'innovació dintre del nostre PELE.

. Funcionament del manual:

Tots els mòduls tenen 8 pàgines i tots tenen entrades conceptuals (pàgines 2-5) i entrades lingüístiques (pàgines 6-8). Pel que fa a l'estructura, tots funcionen seguint un mateix itinerari, si agafem per exemple el mòdul número 18 podrem observar aquesta estructura:

Pàgina 1: El títol de la portada és "d'impacte", a vegades és un enigma, el títol situa el context de la lliçó que tractarem.

Pàgines 2 i 3: *Observa i descobreix*. Aquestes dues pàgines ajuden a plantejar "el problema", a descobrir el concepte. La utilització creuada de les dues pàgines permet arribar a fer les hipòtesis que, posteriorment, s'hauran de validar. Aquestes pàgines són escrites en les diverses llengües: no es tracta a priori de reconèixer les llengües, encara que pot contribuir a donar seguretat a l'alumnat, el fet d'utilitzar les llengües per entrar a la matèria.

El manual consta de documents de tipologies variades, on l'alumne ha de ser l'actor: ha de fer preguntes sobre el document, respondre consignes per fer l'aprofitament del text.

Pàgina 4: *Raona i explica*. La pàgina s'inscriu en el mètode de validació d'hipòtesis. És la "lliçó". Aporta el coneixement del saber, és el que l'alumnat ha construït i ha de saber, així com les paraules clau utilitzades que permeten l'adquisició semàntica precisa dels conceptes de l'àrea. Aquesta pàgina està estrictament escrita en la llengua vehicular.

Pàgina 5: *Anem més enllà*. Aquesta pàgina comença amb una activitat d'atenció a les paraules, a les llengües utilitzades. Introdueix, a continuació, una segona entrada de concepte.

Pàgines 6 i 7: *Viatgem per les nostres llengües*. Aquí es proposen textos en diverses llengües, d'acord amb el tema de la lliçó. A partir d'aquests textos, es construeixen les estratègies d'intel·ligència, d'observació de la forma i del significat. Tot plegat ajuda a construir, de rebot, les habilitats metalingüístiques de la llengua vehicular.

Pàgina 8: *Família de llengües*. Consta de tres apartats de llengua.

. La forma informa: una observació estructural sobre el funcionament comú de les nostres llengües.

. El pont: un element de transició entre les nostres llengües per descodificar-ne el sentit.

. Xerrem entre nosaltres: una experiència breu d'intercomprensió viscuda pels personatges referents de cada llengua, sobre un tema d'obertura cultural. En aquesta activitat es produeix llengua oral i llengua escrita.

És en aquest procés de col·laboració, a través de la manipulació de textos, de llengües, de suports, de la doble vessant: significat de l'àrea i significat de la llengua, que les dues competències es construiran. No es tracta d'aprendre llengües, sinó de construir competències d'intercomprensió.

El professorat guia els estudiants, a partir dels mòduls, a seguir els passos d'un "enfocament científic" que fa emergir:

- les representacions inicials, "el que ja sabem";
- el nou "problema", la resposta al misteri i, també, a l'enigma del títol;
- les hipòtesis a confirmar o a refusar;
- el protocol experimental (guiats pels mòduls o per la pàgina web);
- la conclusió: "què hem après".

Aquest "mètode experimental" s'aplica tant a la part de concepte com a la part de llengua.

. Mètode i objectius d'utilització:

Davant d'una primera lectura dels Documents (pàgines 2 -5), l'alumnat s'adona immediatament que els Documents no estan tots escrits en la llengua vehicular de l'escola. La característica general del Document de tipus científic és associar il·lustració i llegenda dins d'un plantejament descriptiu.

S'ha de conduir l'alumnat a resoldre el problema de l'aparent manca de significat per la connexió entre les diferents parts del conjunt dels Documents.

El professorat constituirà petits grups d'alumnes i cada un farà una explotació de les hipòtesis d'un Document. Abans de la posada en comú, serà pertinent que comparteixi els camp temàtics amb l'alumnat, les hipòtesis sobre el concepte que es vol construir. Respondre preguntes del Document per escrit o fer les activitats lúdiques no són pas els objectius principals d'aquesta metodologia. Es tracta de fer sortir una situació-problema que indueixi a fer un o més supòsits, que cal validar perquè aquest aprenentatge tingui sentit.

La selecció i la reflexió són bàsiques: la selecció la poden fer els alumnes, mentre el professorat explica la reflexió a la pissarra. Només la fase d'experimentació requereix, un registre escrit.

És a través del maneig de totes les llengües, la seva aplicació en xarxa, la formulació d'hipòtesis guiada per l'anàlisi de la forma lingüística (lèxic, forma verbal, sintaxi. ..),

però també tipològica (utilització de la negreta per remarcar el fenomen lingüístic estudiat...), que es va construir "la lliçó de la matèria".

No fem pas "llengües" per fer "llengües". La llengua és el subjecte d'investigació, és l'enigma a desvetllar. Obrir l'opacitat lingüística porta a la claredat conceptual.

Aquest protocol acompanya i calca la metodologia científica. S'observa, es descobreix, es pensa, es classifica; es posen en funcionament els camps disciplinaris, el tema que es tracta. El coneixement científic es construeix després de la manipulació, de la formulació d'hipòtesis, el que podríem anomenar, una Utilització Transdisciplinària de les Llengües. Llavors, com en tot manual d'àrea, és quan arriba el punt del saber. "el que jo aprenc", i també el lèxic que pertany a aquest saber particular.

D'aquesta manera, l'alumnat descobreix, naturalment

=> que tot el coneixement es construeix a través del llenguatge;

=> que el pensament i la comprensió que tenim de les coses i del món només funcionen a través del llenguatge;

=> que la llengua és una convenció;

=> que aquestes convencions responen a fenòmens d'ordre històric, geogràfic, social;

=> que el conjunt d'aquests codis regeixen en part l'ortografia de la llengua;

=> que el coneixement de les llengües germanes ajuda a conèixer i a comprendre la pròpia llengua, i també el llenguatge;

=> que l'altre és indispensable per conèixer-te millor tu mateix.

L'aportació efectiva, històrica, cultural, lúdica d'aquest saber és essencial. El Projecte Euromania treballa aquest aspecte d'adquisició lingüística sota el protocol d'una tercera entrada lingüística, *xerrem entre nosaltres*, que ofereix situacions reals d'intercomprensió mitjançant vint situacions de diàleg entre personatges de llengua

romànica, al voltant de temes culturals. Finalment, la referència *nota bene* significa que els alumnes i la classe poden, amb l'ajuda de la web, anar més enllà i descobrir un aspecte cultural de les nostres llengües romàniques, gràcies a un context més ampli.

. Tria de mòduls i progressió pedagògica:

Euromania es divideix en 20 mòduls o llibres:

. 7 mòduls de ciències, 5 d'història i geografia, 4 de matemàtiques i 4 de tecnologia (considerats com a un instrument d'avaluació lingüística perquè la competència de l'alumne en intercomprensió l'ajudarà a construir un objecte tecnològic).

Els conceptes es poden triar pel seu rendiment de treball, ja que ofereixen la capacitat de construir coneixement, saber fer, manipulant aquest saber i manipulant les llengües.

Cada mòdul s'identifica en funció de:

- . l'àrea (ciències, matemàtiques, història i geografia, tecnologia)
- . dues entrades de conceptes (competència a adquirir: *anem més lluny*)
- . tres entrades lingüístiques (*la forma informa, pont, nota bene*)

El fitxer no ofereix cap progressió específica, el mestre pot construir el seu propi itinerari.

El portafolis és un fitxer de 56 pàgines autònomes. Aquest fitxer és el mateix per a les set edicions i proposa una recapitulació per consolidar les llengües. El professorat el pot tenir a classe i donar-lo a l'alumnat a les sessions de consolidació lingüística.

El portafolis consta de quatre parts:

- Una explicació sobre el treball de l'àrea de llengua.
- Una cartera de 125 textos que seran la base per a la realització dels exercicis proposats. Els 16 primers són el mateix text en 16 llengües diferents (un extracte de la paràbola del Fill Pròdig), de les quals només 7 són romàniques. Els altres 109, són

extractes dels textos dels diferents mòduls Fitxer de l'Alumne, aquí de nou en les 7 llengües romàniques treballades.

- Una primera bateria d'exercicis sobre els 20 apartats de "*La forma informa*"

- Una segona bateria d'exercicis sobre els 20 apartats dels "*Ponts*"

Les indicacions de treball les trobem abans de cada exercici amb unes icones que representen un personatge petit (euroman) que proposa tres accions:

. Escoltar (els textos que són a la web)

. Llegir (els textos de referència del portafolis)

. Produir, escriure, completar.

4.- Valoració i conclusions:

La valoració del Projecte és excel·lent. Un dels objectius de la intercomprensió és la construcció del plurilingüisme. Es tracta d'apartar els elements de separació de les nostres llengües, fer que mai un jove europeu que parli una de les nombroses llengües romàniques se senti estranger en una d'aquestes llengües.

El mètode immergeix l'alumnat a les llengües: les pàgines *Observa i descobreix* són documents escrits en les llengües noves; les pàgines *Raona i explica* i *Anem més enllà* en la llengua de classe. La interacció entre les pàgines d'observació i d'hipòtesis i les de validació són el lloc d'interacció entre llengües conegudes i desconegudes.

Conduïrem al nostre alumnat amb aquesta metodologia perquè no se senti estrany davant les noves llengües, per avançar poc a poc cap a la comprensió, primera competència del plurilingüisme. La intercomprensió és una competència suficientment forta. També un punt de partida eficaç per a la producció del llenguatge. Aquestes manipulacions i observacions afavoreixen la construcció d'un saber metalingüístic:

Euromania no vol construir una estructura global de comprensió de llengües

romàniques, una gramàtica comparada, vol donar un punt de llum sobre fenòmens comuns o singulars de les nostres llengües.

D'aquesta manera, els nostres alumnes fan una reflexió sobre les llengües, sobre la unitat i la diversitat d'una part important d'Europa (l'Europa política de la romànica representa un terç del continent europeu i més d'un 40% dels seus parlants) i, finalment, sobre la llengua, perquè és a través de la llengua que usem les fonts, els suports, que creem hipòtesis, sentit.

La llengua és més que un codi, més que comunicació. La llengua, les llengües, s'endinsen en el coneixement del llenguatge: aquesta especificitat humana que diem món, i el nostre lloc, sempre en moviment, en el món. Aquest marc comú d'expressió es diu cultura. L'ambició final d'Euromania és que els alumnes coneguin i comparteixin la cultura que porten les seves llengües.

Aprenent un saber escolar, construint la seva pròpia llengua gràcies a les llengües de la mateixa família, descobrint així una família del saber gràcies al llenguatge, una consciència compartida: *la unitat i la diversitat*.

5.- Propostes de futur:

Un dels principals objectius futurs de la nostra escola és continuar fomentant el plurilingüisme entre en el nostre alumnat. Per aquest motiu, seguirem treballant el Projecte Euromania des de l'àrea de Francès, ja que volem donar un nou impuls a la Llengua Francesa.